

Q. An omnia peccata fiant ex tentatione Diaboli?

R. Distinguendo : Diabolus est causa indirectè omnium peccatorum, quia Diabolus instigavit primum hominem ad peccatum, & ex hoc primo peccato conlecta est in toto genere humano quædam pronitas ad omnia peccata; non tamen Dæmon est directè omnium peccatorum causa: quia etiamsi non esset, homines haberent appetitum cibi & potûs & venereorum, & circà hujusmodi appetitum multæ inordinationes contingunt ex libertate arbitrii nostri secundum rectam rationem non regulati ac ex carnis corruptione. Unde S. Jacobus non vult causam omnium peccatorum esse Diabolum Jac. I. v. 14. *unusquisque tentatur à concupiscentiâ suâ abstractus & illectus* & Job. cap. 4. fit comparatio inter peccatum hominum & Angelorum. *Ecce, qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem, quanto magis hi, qui habitant domos luteas, qui terrenum habent fundamentum, consumentur velus à tineâ?* cum igitur peccatum saltem primi Angeli à nullo altero Dæmone processerit sed à suo libero arbitrio, potest etiam homo peccare solo suo libero arbitrio remotâ omni suggestionē.

DISPUTATIO XXVI.

De homine & variis statibus naturæ humanæ.

Nomine statûs hic significatur quædam dispositio & habitudo naturæ humanæ ad suum ultimum finem cum aliqua consistentia seu permanentia, status itâ acceptus universaliter dividitur in statum viæ & patriæ. De statu patriæ agitur 1. 2. ubi de beatitudine. Status viæ, qui vel de facto fuit aut saltem possibilis fuit, est quintuplex. Satus innocentiz aut justitiæ originalis, in quo de facto fue-

runt nostri primi parentes. Status naturæ integræ in priori inclusus. Status naturæ puræ. Status naturæ lapsæ. Et denique naturæ reparatæ.

QUESTIO I.

De statu innocentia.

DICO. *Plurima Sanctorum auctoritates attestantur hominem in statu innocentia gratiam habuisse, sed quod fuerit conditus in gratiâ . . . videtur requirere ipsa rectitudo primi status, in quâ Deus hominem fecit. S. Th. hic Q. 95. A. 1. O.*

Conclusio est contrâ Pelagium asserentem: infantes recens natos in illo statu esse, in quo Adam fuit ante prævaricationem.

Probat 1. Ex sacra Scriptura Eccles. 7. v. 30. *Hoc inveni, quod fecerit Deus hominem rectum.* Ephes. 4. *Renovamini Spiritu mentis vestra, & induite novum hominem, qui secundum Deum creatus est in justitiâ & sanctitate veritatis: id est verâ; quibus verbis juxtâ communem SS. PP. & Interpretum expositionem docet Apostolus, nos renovari per merita Christi ad justitiam illam in quâ initio fuimus in Adamo.*

2. Ex Con. Trid. Sess. 5. in decreto de pecc. orig. can. 1. ita loquente: *si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem & justitiam, in quâ constitutus fuerat, amisisse &c. Anathema sit.*

3. Ex SS. PP. sufficiat S. Aug. qui l. 12. de civit. Dei cap. 9. postquam de Angelis dixisset: *istam (bonam voluntatem) quis fecerat, nisi ille, qui eos cum bonâ voluntate, id est cum amore casto, quo illi adhererent, creavit simul in eis & condens naturam & largiens gratiam.* Postea subjungit: *confitendum*

est

est igitur cum debitâ laude creatoris, non ad solos sanctos homines pertinere, verum etiam de sanctis Angelis posse dici: quod charitas Dei diffusa sit in eis per Spiritum sanctum, qui datus est eis.

Congruentia sunt 1. quia alias res condidit Deus ita perfectas, ut finem suum assequi possint, ergo etiam conveniens fuit hominem condi perfectum, ut finem æternæ vitæ, ad quem destinatus est, per gratiam consequi posset.

2. Quia Angeli ita sunt conditi; ergo etiam conveniens fuit hominem Angelis simillimum, quem S. Chrysostomus Angelam terrestrem vocat, ita condi.

3. Quia si Adam non peccasset, posterii Adæ erant nascituri in gratiâ; ergo conveniens fuit, ut in initio suo primus parens eandem perfectionem haberet & si non in primo instanti Adamo gratia fuerit infusa, aliud instans commodè assignari non potest.

Obj. S. Aug. l. QQ. novi & vet. Test. Q. 123. refellit eos, qui dicunt Adamum in suâ creatione accepisse Spiritum sanctum & Filium Dei fuisse per adoptionem.

R. illum librum non esse S. Aug. apertè colligitur ex diversitate styli in eo & aliis S. Aug. libris. Dato autem quod sit S. Aug.; dicendum quod voluerit: non eo modo in Adamo fuisse Spiritum sanctum quo nunc est in fidelibus, qui statim post mortem admittuntur ad vitæ æternæ participationem. Verè autem gratiâ sanctificante, quæ erat radix operum supernaturalium & meritoriorum fuit Adam ornatus, circa quam gratiam damata est à Clemente XI. in Quenello propositio 34. gratia Adami non producebat nisi merita humana. 35. gratia Adami est sequela creationis, & erat debita nature sanæ & integra. 36. differentia essentialis inter gratiam Ada-

mi & status innocentie ac gratiam christianam est, quod primam unusquisque in propria personâ recepisset: ista verò non recipitur, nisi in persona Jesu Christi resuscitati, cui nos uniti sumus 37. gratia Adami sanctificando illum in semetipso erat illi proportionata: gratia christiana nos sanctificando in Jesu Christo est omnipotens & digna Filio Dei, quibus Propositionibus vel negatur Adamo vera supernaturalis gratia, vel statui naturæ lapsæ sola efficax, naturæ integræ sola sufficiens gratia tribuitur, vel constituitur sanctificatio naturæ lapsæ in sola sanctitate & justitia Christi hominibus extrinseca, quæ omnia erronea & falsa sunt.

Alia dona quibus Adam in statu innocentie ornatus fuit, quæque à gratia dimanabant sunt

Primò. Omnes virtutes infusæ tam morales quam Theologicæ & dona Spiritus sancti, ut patet tum ex S. Script. Genes. i. v. 26. *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram*: ubi per imaginem S. Bernardus intelligit naturam intellectualem & arbitrii libertatem, per similitudinem virtutes. Tum ex hâc ratione; quia virtutes illæ & dona Spiritus sancti cum gratiâ sanctificante sunt connexa. Ubi tamen observandum quod virtutes nullam supponentes imperfectionem ut charitas & justitia: fuerint in primis Parentibus & quoad habitum & quoad actum; aliæ autem aliquam importantes imperfectionem perfectioni & felicitati statûs innocentie repugnantem ut pœnitentia & misericordia, quæ culpam dolorem ac miseriam præsupponunt, fuerint tantum quoad habitum non quoad actum in statu innocentie.

Secundò. Fuit in Adamo notitia tam naturalium quam supernaturalium ut docet Script. Eccles. 17. *Disciplinâ intellectûs replevit illos. Creavit illis scientiam Spiritûs, sensu implevit cor illorum & mala & bona ostendit illis.* Ratio est: quia debebat Adam alios non

tantum generare & ita esse perfectus quoad corpus sed & instruere tam in naturalibus quam in supernaturalibus, cum ad finem supernaturalem homo conditus fuerit.

Tertiò. Habuit dominium in omnia animalia & corporea ut patet ex Script. Gen. i. v. 26. *Et præsi piscibus maris & volatilibus cæli & bestis uniuersæ quæ terra omnique reptili, quodmouetur in terrâ, & hæc omnia debebant in utilitatem hominis seruire.*

Quartò. Homo in statu innocentia non poterat errare aut decipi, nec venialiter peccare, ut ostendetur in materia de peccatis. Prioris ratio est: tum quia à statu innocentia omnis miseria exclusa fuit, tum quia error vel est involuntarius, & hic esse non poterat: quia quamdiu anima erat subiecta Deo, tamdiu in ipso homine inferiora superioribus subiciebantur, error autem involuntarius provenit ex Phantasia vel aliquo inferiore rectum rationis iudicium impediente vel est error voluntarius, quatenus voluntas applicat intellectum ad iudicium falsum vel erroneum de aliquo objecto, quod passione appetitûs sensitivi allecta inordinatè amat vel detestatur hic autem non habebat locum in statu innocentia: cum in illo felicissimo statu nulla esset passio obscurans aut perturbans rationem & movens voluntatem ad applicandum intellectum ad iudicium falsum & erroneum.

Dices 1. Eva fuit decepta à Serpente; ergo deceptio fuit in statu innocentia,

Respondet S.Th. Q 94. a.4. ad 1. *Quod illa seductio mulieris, etsi præcesserit peccatum operis: subsequens tamen est peccatum interna elationis: dicit enim Aug. l. 11. super Genes. ad litt. cap. 30. Quod mulier verbum serpentis non crederet, nisi iam inisset menti eius amor propria potestatis & quadam de se superba presumptio.*

Dices 2. Adam non cognoscebat cogitationes hominum

minum

minum & futura contingentia, ergo circa eorum cognitionem decipi poterat.

R. N. consequentiam : quia propter rectitudinem voluntatis suæ non applicasset Adam intellectum suum ad judicandum de futuris contingentibus & secretis hominum cogitationibus.

Quintò. In statu innocentiae homo erat immortalis ; non quod haberet impotentiam moriendi, sed quia habebat potentiam non moriendi, si legem sibi præscriptam servasset ita S. Aug testatur l 6. de Genes. ad litt. cap. 25. Quod corpus Adam ante peccatum & mortale erat, quia poterat mori, & immortale quia poterat non mori *aliud est enim (inquit) non posse mori, sicut quasdam naturas immortales creavit Deus, aliud est autem posse non mori, secundum quem modum primus creatus est homo immortalis.* Triplex ergo causa mortis in illo statu fuisset impedita : contrariae qualitates per vigorem gratiae & justitiae originalis fuissent in debita temperatione & aequalitate omni tempore conservatae. Deinde calor naturalis humidum continuò depascens per fructus ligni vitae fuisset ita corroboratus & confirmatus, ut non fuisset paulatim debilitatus & obtusus, & humidum semper in primigenia ejus puritate & integritate fuisset restitutum. Denique causae extrinsecæ mortem inferentes tum per humanam tum per divinam providentiam & Angelicam custodiam diligentissimè fuissent impeditae.

Sextò. Aberat à statu innocentiae omnis aegritudo, dolor & tristitia : tum quia sunt poenae quaedam & vestigia mortis ; tum quia ille status erat quaedam inchoatio caelestis gloriae, à quâ omnes illae miseriae absunt.

* * *

QUÆS.

Q U Æ S T I O II.

De statu naturæ integræ & reparatæ.

DICO. *In primo statu nihil erat interius impellens ad malum, sicut modo est S. Th. hic Q. 95. a. 4. ad 3.*

Explicatur conclusio 1. Status naturæ integræ fuit quidem in primis Parentibus cum statu innocentiae conjunctus, fuit tamen distinctus & potuit ab illo separari: quia status innocentiae plura dona supernaturalia includit, status autem naturæ integræ dicit perfectam subjectionem appetitûs sensitivi sub rationali in eo consistentem, ut appetitus sensitivus suâ operatione non præveniat imperium rationis, nec pergat operari contra rationis imperium, sed pro ejus nutu & arbitrio applicetur ad proprios actus, qui passiones vocantur, unde etiam distinguitur à statu naturæ puræ, quia status naturæ integræ includit omnia, quæ ad naturam pertinent, & addit aliquid ei non debitum nempe vigorem, quo appetitus sensitivus perfectè rationi subjicitur, & quia iste vigor non provenit ex principiis intrinsicis naturæ, hinc non est quidem gratia, cum non sit quid supernaturale, sed nec est debitum naturæ, unde posset dici gratia ordinis naturalis. Deinde in statu naturæ integræ propter talem vigorem homo non tantum in appetitu sensitivo non patitur motus illicitos, sed nec pati potest, quamdiu manet talis vigor & talis subjectio, natura autem pura nullo præcedente peccato potest quantum est ex suis principiis intrinsicis pati motus illicitos.

2. Circa statum naturæ reparatæ, in quo jam versamur, sciendum imprimis, quod Adam & Eva per poenitentiam peccati sui veniam fuerint consecuti & salvati, ut probatur tum ex illo Sap. 10. *Hac illum, qui primus formatus est à Deo Pater orbis terrarum, cum so-*

lus esset creatus, custodivit & eduxit illum à delicto suo; tum quia filii Adæ & Evæ per Christum sunt liberati; ergo ipsi etiam sunt liberati, atque ita sentiunt sancti Patres. Deinde tota natura per mortem & passionem Christi fuit reparata, ita ut gratia per peccatum Adæ perdita sit recuperata, & omnibus quibus media à Christo ordinata applicantur, reddatur, manentibus tamen cæteris humanæ naturæ miseris, mortalitate, morbis & speciatim fomite concupiscentiæ, quo homo modo impellitur ad malum, ita ut propter rebellionem appetitûs sensitivi ad rationem nunc difficilius peretur bonum, quam in statu naturæ integræ: cum nullum tunc intrinsecum fuisset obstaculum, unde seclusis gratiæ auxiliis juxtâ plurimum sententiam etiam difficilius operatur bonum in statu naturæ lapsæ quam operatus fuisset, si fuisset relictus in statu naturæ puræ de quo infra.

Q U Æ S T I O III.

De statu naturæ lapsæ.

PLura ad lapsum Adami pertinentia adducuntur 1. 2. Disp. XVI. de peccato originali.

DICO. *Primi Parentes fuerunt à Deo instituti. . . sicut quedam principia totius humane nature ab eis ad postereros derivanda simul cum beneficio divino preservante à morte & ideò per eorum peccatum tota humana natura in posteris tali beneficio destituta mortem incurrit.* S. Th. 2. 2. Q. 164. a. 1. ad 3.

Explicatur Conclusio 1. Primi Parentes per peccatum suum sibi amiserunt justitiam originalem, gratiam sanctificantem cum cæteris donis cum gratiâ connexis, ut patet ex Con. Trid. sess. 5. de pecc. orig. Can. 1. in quo dicitur Anathema his, qui dixerint primum hominem per peccatum non amisisse sanctitatem & justitiam, in quâ conditus fuerat, idem docet S. Aug lib. 13. de Civit. Dei cap. 13. *Posteaquam præcepti facta*

transf.

DE HOM. & VARIIS STATIB. NAT. HUM. 433
transgressio est, confestim gratiâ deserente divina de
corporum suorum nuditate confusi sunt.

2. Adam non tantum pro se sed etiam pro posteris
suis gratiam aliaque dona supernaturalia amisit: cum
enim esset caput totius humani generis prædicta dona
à Deo acceperat cum hoc pacto & conditione, quod,
si non peccaret, ea cum naturâ transfunderet in poste-
ros, si verò peccaret & de fructu verito comederet,
illa non solum pro se sed etiam pro omnibus suis poste-
ris amitteret; facto igitur peccato ea pro posteris suis
amisit & licet ipse retinuerit sibi specialiter fidem &
spem, amisit tamen illa dona ut transfundenda in po-
steros. Ubi tamen notandum; quod etiam si natura
humana peccato Adæ omnibus supernaturalibus donis
fuerit spoliata, tamen adhuc extrinsecè mansit in bea-
titudinem supernaturalem ordinata.

3. Amisit Adam sibi suisque posteris donum integri-
tatis: tum quia hoc eadem conditione acceperat etiam
in posteros transfundendum si non peccaret. Tum quia
æquum fuit rectum ordinem in potentiis hominum
perverti & corpus Spiritui, partemque interiori supe-
riori reluctari, cum homo repugnans divino præcep-
to suam voluntatem deordinaverit & à recto ordine in
Deum ut ultimum finem distraxerit.

4. Primi Parentes eorumque posteris per peccatum
privati sunt dono immortalitatis & impassibilitatis &
variis ærumnis ac morti sunt redditi obnoxii. Patet ex
Script. Genes. 3. *Quia audisti v. cem uxoris tue, &
comedisti de ligno, ex quo præceperam tibi, ne come-
deres, maledicta terra in opere tuo, in laboribus co-
medes ex eâ cunctis diebus vite tue... in sudore vultus
tui vesceris pane tuo, donec revertaris in terram,
de quâ sumptus es, quia pulvis es & in pulverem re-
verteris.*

5. Præterea homo in naturalibus potentiis est vul-

neratus ut colligitur ex Script. & PP. II. I. v. 5. & 6.
*Omne caput languidum & omne cor mœrens, à plan-
 tâ pedis usque ad verticem capitis non est in eo sanitas :*
vulnus & livor & plaga tumens Pl. 40. v. 5. *Sana*
animam meam, quia peccavi tibi in quem locum S.
 Aug. *Novit, quod inspicit, novit vitium, quia ipse*
fecit naturam, quid ipse condidit, quid de nostrâ cu-
piditate accessit, discernit. Scit se sano homini præ-
ceptum dedisse, ne languorem incurreret, dixisse in
Paradiso, hoc manduca, & hoc noli. Non auditur sa-
nus medici præceptum, ut non caderet, audit vel
agrotus ut surgat. Hæc autem vulnera ex venerabili
 Bedâ enumerantur quatuor : ignorantia in intellectu,
 malitia in voluntate, in appetitu irascibili infirmitas,
 in concupiscibili concupiscentia.

Q. An propter hæc vulnera seclusis gratiæ auxi-
 liis homo in statu naturæ lapsæ sit infirmior ad
 operandum bonum, quam esset in statu naturæ pu-
 ræ?

Responsio affirmativa videtur probabilior.

Probatür 1. Quia status naturæ puræ est status na-
 turæ consideratæ secundum sibi debita & connaturalia
 & consequenter non vulneratæ & infirmæ, status au-
 tem naturæ lapsæ est status naturæ vulneratæ, natura
 autem vulnerata est infirmior ad bonum quam natura
 non vulnerata.

Si dicas : vulnera hæc consistere tantum in separa-
 tione aut diminutione virium, quas homo habuit in
 statu innocentiae, non autem quas habuisset in statu
 naturæ puræ ; Contra est : quod secundum hunc ex-
 ponendi modum nil aliud foret vulnerari, quam spo-
 liari, cum tamen ex jam dictis distinguatur vulneratio
 à spoliatione.

Probatür 2. Homo in statu naturæ lapsæ est aver-
 sus à Deo non tantum ut sine supernaturali, sed etiam

ut

ut fine naturali: cum implicet hominem esse aversum à Deo ut fine supernaturali, ut non sit simul aversus à Deo ut fine naturali; econtrà homo in statu naturæ puræ non est aversus à Deo ut fine naturali: cum hæc averfio supponat peccatum, quod in statu naturæ puræ non esset; sed homo aversus à Deo est debilior ad bonum, quam non aversus. Sicut intellectus deordinatus circa principia est magis impotens ad inferendam conclusionem quam non deordinatus circa principia.

Si respondeatur: hanc averfionem fore etiam pro statu naturæ puræ, cum hâc differentiâ, quod pro statu innocentiae amissæ sit privativa: cum sit carentia conversionis debitæ, & causata per peccatum, in statu autem naturæ puræ sit negativa: cum sit carentia indebitæ conversionis & non causata per peccatum; Contra est: quod, quamvis homini pro statu naturæ puræ non esset debita conversio actualis in debitum finem ultimum, tamen esset debita potentia moralis & expedita ad convertendum se in debitum finem ultimum, cum non esset deterioris conditionis quam sint aliæ Creaturæ; econtrà in statu naturæ lapsæ & averfionis privativæ non habet hanc potentiam moralem, cum se per peccatum impotentem fecerit ad illum finem efficaciter prosequendum & insuper indignum reddiderit omni auxilio, ergo majores habet vires ad bonum prosequendum in naturâ purâ quam lapsâ.

Probat 3. Homo in statu naturæ puræ vi solius concursûs generalis posset tendere in eum ut ultimum finem naturalem, cum ad illum dicat naturalem habitudinem, in statu autem naturæ lapsæ exigitur speciale auxilium, cum in hoc statu homo habeat intrinsicum impedimentum se convertendi etiam in ultimum finem naturalem, quod propriis viribus auferre non potest nempe peccatum originale,

illo autem impedimento careret natura pura nullo nec actuali nec habituali peccato impedita.

Obj. 1. S. Th. I. 2. Q. 85. a. 1. O. Docet per originale peccatum esse tantum ablatum bonum justitiæ originalis, per actuale verò diminui ipsam naturalem inclinationem ad virtutem. Et Q. 87. a. 7. O. *Pœna originalis peccati est, quod natura humana sibi relinquatur destituta auxilio originalis justitiæ; ergo natura lapsa per peccatum originale non differt à naturâ purâ quantum ad vires agendi bonum.*

R. ad 1. S. Th. ibi attribuit peccato actuali diminutionem contrariam & positivam boni naturæ consistentis in physicâ inclinatione ad virtutem, peccato verò originali convenit tantum moralis diminutio boni naturæ consistentis in recta habitudine voluntatis ad ultimum finem nullo peccato impedita, quæ diminutio cum privatione justitiæ originalis ex peccato Adami secuta inseparabiliter connectitur. Ad 2. Quod natura sibi relinquatur, sed non eodem modo, ac si nunquam peccasset: quia relinquatur ut averfa ab ultimo fine.

Obj. 2. Ex removente prohibens non sequitur alius effectus quam ille, qui naturaliter sequi solet, sed peccatum originale est tantum removens prohibens videlicet in quantum removet justitiâ originalem, cui competebar vigor potentias animæ & corporis cohibens ab inordinatis moribus; ergo non sequitur ex peccato originali major inordinatio & debilitas potentiarum in prosecutione boni, quam conveniat ipsi naturæ secundum se.

R. 1. N. mi. quia etiam sequitur aversio ab ultimo fine naturali & indignitas ad omne auxilium, quo natura promoveri debet ad suam beatitudinem & ultimum finem.

R. 2. Distinguendo maj. Nisi illud prohibens quod

removeretur etiam ipsam naturam convenienter perficiat
 Con. Si illud prohibens perficiat ipsam naturam N.
 Natura iustitiâ originali instructa etiam simul erat perfe-
 cta ut promptè & expeditè tenderet, atque omnia con-
 verteret in finem ultimum naturalem, quæ prompti-
 tudo modo positivè impedita est.

Obj. 3. Homo in corpore non fuit factus deterio-
 ris conditionis quam fuisset in statu naturæ puræ; er-
 go nec in animâ; idem enim præstabat iustitia origina-
 lis in corpore, quod subiciebat animæ, quod in ani-
 mâ, quam subiciebat Deo.

R. Permisso antecedente: N^o consequentiam dis-
 paritas est: quod subiectum peccati originalis sicut &
 moralitatis non est corpus sed anima; impedimentum
 autem bene operandi est quid morale; sicut ergo per
 justificationem non melioratur homo in corpore, sed
 tantum in animâ, sic etiam per peccatum originale
 fuit deterior redditus in animâ, ac fuisset in statu na-
 turæ puræ.

Obj. 4. Non minus in homine quam in Dæmone
 post peccatum naturalia manserunt integra.

R. Distinguendo aff. Naturalia manserunt integra
 physicè Con. Moraliter N. Non amisit quidem Dæ-
 mon aut homo peccans physicam potentiarum entita-
 tem, attamen post peccatum habet potentias deordi-
 natas & lauciatas moraliter, quæ in purâ naturâ fuif-
 sent sine vulnere & deordinatione ab ultimo
 fine.



QUÆSTIO IV.

De statu naturæ puræ.

Suppono 1. Status naturæ puræ duo importat naturam; id est: omnes proprietates, habilitates & facultates naturales & concursum atque providentiam sibi naturaliter debitam, & hoc est positivum in natura puræ; deinde puritatem, quod est negativum, id est exclusionem omnium indebitorum seu eorum, quæ ab essentiâ connaturaliter non postulantur sive bona sint sive mala, videl. ut neque peccatum habeat sibi originaliter annexum, (quod addo, quia sicut infirmitas corporis & morbi, qui sequuntur ex naturali conditione, non excluduntur à statu naturæ puræ, ita neque morbi animi, qui per liberum arbitrium contrahuntur, ab eodem statu excludendi sunt) pœnasque reatum ex illo sequentem, neque etiam affecta sit aliquibus gratiæ donis aut perfectionibus naturæ indebitis.

Suppono 2. nunquam reipsâ status naturæ puræ fuit ne ex dictis Q. 1. patet. Sed difficultas est an status naturæ possibilis sit non solum de potentiâ Dei extraordinariâ & absolutâ: cum potuerit Deus absolutè hominem ad finem supernaturalem non ordinate subindeque ipsum creare destitutum gratiâ sanctificante aliisque donis indebitis; sed etiam de potentiâ ordinariâ seu ordinatâ id est operante juxtâ naturalem rerum creaturarum inclinationem; negatur ab aliquibus possibilitas status naturæ puræ. Contra quos.

DICO. *Rectitudo, secundum hoc quod ratio sub-*

debatur Deo, rationi verò inferiores vires. Et anima

cor-

corpus . . . non erat naturalis . . . sed secundum supernaturale donum gratia. S. Th. hic Q. 95. 2. 1. O. Sive potuit Deus totum genus humanum ante peccatum creare sine gratiâ gratum faciente illudque non ordinare ad beatitudinem supernaturalem etiam sine dono integritatis & immortalitatis proinde secundum potentiam ordinariam Dei possibilis est status naturæ puræ.

1ma Pars probatur 1. Ex propositionibus in Bajo damnatis 2. 1. *Humana natura sublimatio & exaltatio in consortium divinæ naturæ debita fuit integritati primæ conditionis & proinde naturalis dicenda est non supernaturalis. 55.* Deus non potuisset ab initio talem creare hominem, qualis nunc nascitur; id est destitutum gratiâ sanctificante & justitiâ originali.

Probat 2. Hâc ratione: dona supernaturalia gratiæ & gloriæ & ordinatio creaturæ ad finem supernaturalem non respiciunt potentiam ejus naturalem sed tantum obedientialem: ut communiter docent Theologi; sed Deus non tenetur conferre creaturæ etiam innocenti ea ad quæ non nisi obedientialiter seu per capacitatem obedientialem perducibilis est, vel eam ad illa ordinare, ut per se patet; ergo. Imò si homo innocens naturaliter haberet gratiam & gloriam non esset servus Dei aut Filius adoptivus sed esset ei hæreditas naturaliter debita, quod repugnat in servo & Filio adoptivo & gratia tunc esset & non esset gratia utpote creaturæ innocenti debita.

2da Pars probatur: Sine illis homo condi potuit de potentiâ non tantum absolutâ sed etiam ordinariâ, quæ ipsi non sunt naturaliter debita sed gratuito concessa, sed dona immortalitatis & integritatis sunt illi liberaliter & gratuito concessa non naturaliter debita ut docet S. Aug. l. 6. de Genes. cap. 25. ita de primâ

hominis immortalitate in statu innocentie dicens :
*Mortalis erat condicione corporis animalis , immorta-
 lis autem beneficio conditoris. Et de integritate lib.
 4. Cont. Jul. ferè in fine. Gratia quippe Dei ibi mag-
 na erat , ubi terrenum & animale corpus bestiale libi-
 dinem non habebat. Damnavit etiam Pius V. hanc
 in Bajo propositionem. 78. Immortalitas primi homi-
 nis non erat gratia beneficium sed naturalis conditio &
 79. Falsa est Doctorum sententia primum hominem po-
 tuisse à Deo creari & institui sine iustitia naturali.*

Confirmatur : remedium defectûs connaturalis hu-
 manæ naturæ non est ipsi connaturaliter debitum, sed
 mortalitas, passibilitas, inobediencia carnis adversus
 Spiritum sunt defectus connaturales humanæ naturæ ;
 ergo immortalitas & integritas, quæ sunt remedia isto-
 rum defectuum humanæ naturæ naturaliter non de-
 bentur, sed gratuito conferuntur, adeoque homo
 potuit sine illis remediis in statu naturæ puræ creari
 etiam secundum potentiam ordinariam, quæ se con-
 format naturali rerum exigentiæ & inclinationi, mi.
 Probat: mortalitas & passibilitas consequuntur ex ne-
 cessitate & exigentiâ materiæ ac corporis mixti, in quo
 quatuor qualitates contrariæ reperiuntur, inobedien-
 tia carnis adversus animam nihil aliud est, quam ex
 unâ parte boni honesti ex alterâ parte boni sensibilis
 contrarii bono honesto persecutio, persecutio autem
 utriusque boni est homini ex unâ parte quâ rationali
 ex altera parte quâ sensitivo connaturalis. Ergò. Hinc v.g.
 licet ratio dicat hic & nunc frigidam non esse biben-
 dam febricitanti propter læsionem sanitatis, nihilo-
 minus in summo æstu per appetitum sensitivum ho-
 mo naturaliter frigidam appetit, quâ sitim restin-
 guat.

Obj. 1. S. D. 1. 2. q. 82. a. 3. ad 1. respondet:

Dicens-

Dicendum, quod quia in homine concupiscibilis naturaliter regitur ratione, intantum concupiscere est homini naturale, in quantum est secundum rationis ordinem: concupiscentia autem, quæ transcendit limites rationis, inesset homini contra naturam. Et 3. p. q. 15. a. 2. ad 2. dicit: Caro hominis qui est animal rationale hoc (quod sibi delectabile) concupiscit secundum modum & ordinem rationis. Quibus videtur S. D. significare rebellionem concupiscentiæ contra Spiritum esse contra intrinsicam inclinationem naturæ humanæ, ex quo sequeretur Deum secundum potentiam ordinariam hominem in tali statu rebellionis condere non potuisse.

2. Explicando textus S. Th. loquentis de natura hominis secundum præsentem providentiam, & statum in quo conditus est, ut sensus sit: quod concupiscentia transcendens limites rationis sit contra naturam hominis quatenus in recto statu conditi & quatenus illa concupiscentia habet rationem fomitis per peccatum primi hominis causati, sicque per modum partis materialis originali peccato substernitur; non verò loquitur S. D. absolutè de concupiscentia absolutè transcendente limites rationis, quæ fertur in objectum homini secundum appetitum sensitivum contraturale sicut ratio fertur in honestum.

Inst. 1. In composito constante parte superiori & inferiori est de intrinseca inclinatione ipsius, ut pars superior sit Domina respectu inferioris; ergo est contra inclinationem ipsius partem inferiorem repugnare superiori.

2. Distinguendo aut. est de intrinseca inclinatione talis compositi, ut pars superior sit Domina respectu inferioris vel politicè (ut possit imperare parti inferiori ejusque actibus consentire vel dissentire) vel

despoticè (ut omnes ipsius actus pro libitu possit impedire) Con. tantum despoticè N. non est de intrinsicâ inclinatione hominis , ut appetitus sensitivus subiectioni despoticè , sed politicè in quantum movetur à proprio objecto aliquando cum ordine aliquando sine ordine ad rationem , proinde sæpe independenter ab objecto rationis.

Inst. 2. Homo naturaliter inclinatus est in bonum honestum ; sed concupiscentia est contrà hanc inclinationem in bonum honestum ; ergo concupiscentia est contrà naturalem inclinationem hominis.

R. Distinguendo mi. concupiscentia est materialiter contrà inclinationem in bonum honestum Con. formaliter N. sensus est : quod quidem concupiscentia hic & nunc tendat in aliquod bonum delectabile quod à recta ratione non præsentatur, non verò quatenus illud delectabile deviat à rectâ ratione sed pure ut est delectabile.

Obj. 2. Homo in statu naturæ puræ non posset obtinere suum finem vid. beatitudinem ; cum hæc consistat in clara visione Dei ; hoc autem videtur inconveniens : cum homo tunc deterioris esset conditionis ac aliæ res, quæ possunt consequi suos fines ; ergo.

R. De facto in statu naturæ elevatæ consistit beatitudo in visione Dei , in statu autem naturæ puræ consisteret in optima sed tamen abstractivâ Dei contemplatione & amore conjuncto cum rectitudine voluntatis & omnium bonorum affluentis.

Inst. In statu naturæ puræ non posset obtineri beatitudo naturalis hæc enim includeret resurrectionem mortuorum ; quia ut anima esset beata etiam naturaliter deberet posse omnes suas operationes exercere , quod non posset in statu separationis, in quo est in statu præternaturali , sed non potest dari in statu naturæ puræ re-
sur-

De Ho.
Sensitivus non
dicitur esse
motum si
1. Quæ
est eo, q
hinc inclinatio
separati est.
2. Dato
dicitur esse si
Prædicto mi.
exhibet omne
naturæ N. Hoc
est beatitudo
in suo termino
quod sine beati-
tudine cognoscibilis
est etiam beati-
tudo & sub
naturalis ponit
sine efficientis
officio viventis
quædam tota
anima rati-

F

Resurrectio mortuorum: cum status naturæ puræ excludat omne beneficium supernaturale & resurrectio mortuorum sit beneficium supernaturale.

R. 1. Quod in tali statu anima esset beata extra corpus eò, quod in statu naturæ puræ anima non haberet inclinationem ad reunionem cum corpore, à quo separata est.

R. 2. Dato quod talis esset obtinenda beatitudo, desineret esse status naturæ puræ, ac ità distinguitur Probatio mi. Status naturæ puræ vialiter spectatus excludit omne beneficium supernaturale Con. Terminativè N. Hoc ipso enim quod terminus istius statûs esset beatitudo naturalis, deberet status naturæ puræ in suo termino transferri in statum naturæ integræ, quod sine beneficio resurrectionis, infusionis specierum cognoscibilium & habituum &c. fieri non posset, quæ etiam beneficia essent supernaturalia non ex parte effectus & subjecti: siquidem nullus effectus supernaturalis poneretur in natura humana, sed tantum ex parte efficientis & actionis productivæ, eò quod reproductio viventis est actio excedens omnem virtutem operativam totius naturæ creatæ, sicut etiam creatio animæ rationalis hoc modo supernaturalis dici potest.

F I N I S.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines, though the characters are too light and blurry to be transcribed accurately. The paper shows signs of age, including yellowing and small dark spots.



